

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen osaamistavoitteet

25.3.2026

Ammatilliset opettajakorkeakoulut ovat Kohti inklusiivista ammatillista koulutusta (INKLU) -hankkeessa laatineet yhteiset ammatillisen erityisopettajan osaamistavoitteet. Kehittämistyöhön ovat osallistuneet hankkeen ammatillisen koulutuksen toimijat, ja osaamistavoitteista on käyty keskustelua myös laajemmin ammatillisen koulutuksen edustajien kanssa.

Yhteiset osaamistavoitteet vahvistavat ammatillisen erityisopettajankoulutuksen yhtenäisyyttä ja toimivat opettajakorkeakoulujen opetussuunnitelmien perustana. Ne tarjoavat työnantajille kuvan siitä, millaista osaamista ammatillisesta opettajakorkeakoulusta valmistuneella erityisopettajalla on

Yhteiset osaamistavoitteet ovat askel kohti yhdenmukaisempaa, laadukasta ja työelämälähtöistä ammatillista erityisopettajankoulutusta. Ne tukevat osaltaan inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamista ja ammatillisen erityisopetuksen kehittämistä muuttuvassa ammatillisessa koulutuksessa.

Seuraavassa esitetään yhdessä sovitut osaamistavoitteet, jotka kuvaavat ammatillisesta opettajakorkeakoulusta valmistuvan ammatillisen erityisopettajan keskeistä osaamista.

Erityispedagoginen osaaminen

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen suorittanut

- hallitsee erityispedagogiikan peruskäsitteet ja oppimisen tukea koskevan lainsäädännön eri koulutusjärjestelmissä.
- ymmärtää erityispedagogiikan historian päälinjojen merkityksen ammatilliselle koulutukselle.
- tuntee keskeisimmät oppimisen tuen tarpeet ja niiden merkityksen eri ikävaiheissa.
- osaa soveltaa ajantasaista erityispedagogista tutkimustietoa ammatillisessa koulutuksessa ja työelämässä.
- osaa edistää inklusiivista toimintakulttuuria ammatillisessa koulutuksessa.

Ammatillisen erityisopetuksen osaaminen

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen suorittanut

- osaa toimia ammatillisen erityisopettajan monenlaisissa työ- ja toimintaympäristöissä ja tuntee työtään ohjaavan lainsäädännön, asiakirjat ja toimintakäytänteet.
- osaa toimia työssään vuorovaikutteisesti osallisuutta ja toimijuutta edistäen.
- osaa tunnistaa oppimisen tuen tarpeita, suunnitella ja toteuttaa yksilöllisiä opintopolkuja huomioiden opiskelijan vahvuudet, voimavarat ja tuen tarpeet.
- osaa soveltaa erityispedagogisia opetus-, ohjaus- ja arviointimenetelmiä.
- osaa tukea opiskelijan toimijuutta työelämässä ja työllistymistä.
- osaa arvioida tuen ja ohjauksen toteutumista ja vaikuttavuutta.

Yhteistyö- ja verkosto-osaaminen

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen suorittanut

- ymmärtää moniammatillisen ja –alaisen työn merkityksen erityisopettajan työssä.
- osaa rakentaa, ylläpitää ja kehittää tarkoituksenmukaisia verkostoja opiskelijan, oman työn ja oman organisaation tueksi.
- osaa toimia erityispedagogiikan asiantuntijana moniammatillisissa ja -alaisissa ryhmissä edistäen yhteistyötä.
- osaa toimia konsultatiivisesti erityisopetukseen ja erityispedagogiikkaan liittyvissä kysymyksissä.

Kehittämis- ja kehittymisosaaminen

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen suorittanut

- osaa hyödyntää tutkimus-, arviointi- ja palautetietoa kestävä ja inklusiivisen koulutuksen ja työelämää kehittämisessä.
- osaa arvioida omia kehittymistarpeitaan sekä kehittää omaa osaamistaan ammatillisena erityisopettajana.
- osaa toimia ammatillisen erityisopettajan eettisten ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.
- tiedostaa kehittämisen yhteiskunnallisen ja globaalin merkityksen.